

GROENLINKSTILBURG

ZIN IN DE TOEKOMST

Februari 2010

GroenLinks werkt, overal en altijd. Investeringsplan 2010-2014.

GroenLinks heeft zin in de toekomst en durft te investeren in mensen, milieu en ons leefklimaat. Natuurlijk weten wij dat er een financieel tekort dreigt van € 20 tot € 30 miljoen voor de Gemeente Tilburg. Ruim 2% bezuinigen dwingt ons om lef te tonen, kansen te zien en duurzaam te investeren. Duurzaam investeren is hierbij ons motto. Uiteindelijk levert dat Tilburg het meeste op voor de toekomst.

Perspectief op het geheel

Tilburg heeft een begroting van € 950 miljoen. Hier moet in 2011 een bedrag van € 17 miljoen op worden bezuinigd. Dat loopt in 2012 misschien op naar € 30 miljoen, maar dat is nog niet zeker. GroenLinks neemt daarom ruim 2% als uitgangspunt en komt tot bijna € 24 miljoen aan bezuinigingen. Bezuinigingen die kunnen door te investeren in ons plan Groen Werkt!. Dit is een stevige uitdaging voor het nieuwe college, maar met een investeringsagenda en visie op de toekomst zeker te realiseren.

Geloof in eigen kracht: Tilburg 2040 als perspectief

In vele sessies is het afgelopen jaar gesproken over de toekomst, Tilburg 2040. Wat blijkt? De kracht van Tilburg ligt in innovatie, durf en aanpakken. En in het verbinden tussen sectoren. Het zou buitengewoon dom zijn nu alle pijlen voor de toekomst op één sector te richten. Of heel eenzijdig een of twee beleidsvelden drastisch te krimpen. De kansen zitten in het bewaren van de juiste balans, dáár gaat het om. Dán bouwen we aan een toekomst waar we zin in hebben.

Het huishoudboekje op orde: duurzaam, sociaal en gericht op de toekomst

GroenLinks staat voor een gezonde en evenwichtige begroting voor Tilburg. Het huishoudboekje moet op orde. Binnen alle gemeenteprogramma's kan creatiever en efficiënter gewerkt worden. Efficiëncymaatregelen dienen in ieder programma en in verhouding tot elkaar te worden gerealiseerd met het oog op de toekomst. Bezuinigen mag niet leiden tot afbraak, maar dient om te bouwen aan een financieel gezond en duurzaam Tilburg.

GroenLinks staat voor de inrichting van een gezond financieel beleid voor Tilburg op basis van de volgende uitgangspunten:

1. GroenWerkt!
2. Investeer in participatie en meedoen; kortom in mensen
3. Zet in op cultuur en onderwijs als levensaders van Tilburg
4. Zin in de toekomst: investeer in jongeren
5. Houd fysiek en bestuurlijk de basis op orde

In aanloop naar de verkiezingen op 3 maart presenteren wij hierbij ons plan voor een duurzaam, sociaal en toekomstgericht financieel beleid voor Tilburg.

De ambtelijke voorstellen in perspectief

De ambtelijk voorgestelde bezuinigingen bieden handvatten om te praten over bezuinigingen en ombuigingen. Wij bedanken de ambtenaren voor hun inzet en de realisatie van deze inventarisatie.

Wij stellen tevens vast dat een aantal belangrijke elementen en dossiers nog ontbreken. Opvallend is dat enkele zeer grote posten binnen de begroting ongemoeid worden gelaten omdat "het geheel daarvoor te complex is". Het gevolg is dat voor de samenleving cruciale maar begrotingstechnisch simpele activiteiten het kind van de rekening dreigen te worden. Dat kan nooit de bedoeling zijn en keuzes op basis van dergelijke argumenten zijn voor GroenLinks ook niet aanvaardbaar.

GroenLinks verwacht dan ook dat er nog berekeningen komen over hoe bezuinigingen verder doorwerken in het ambtelijk apparaat en in andere programma's. Bezuinigen vereist overzicht en inzicht in alle programma's en begrotingen. De voorliggende ambtelijke voorbereiding is slechts een eerste stap. Belangrijk is dat duidelijk hoe bezuinigingen in 2011 doorwerken naar de begroting in 2014, en welke eenmalige bezuinigingen direct in te boeken zijn.

GroenLinks wil extra duurzaam investeren in participatie, klimaat en groen. Ombuigingen die daarvoor nog nodig zijn, zullen we leggen naast de meetlat van onze vijf basisuitgangspunten.

Geen populisme, maar stevig politiek debat

Met de ambtelijke voorstellen dreigen kleine bedragen een grotere politieke betekenis te krijgen dan grote budgetten. Niet paniek en stoere taal moeten nu aan de orde zijn, maar evenwicht, balans en toekomstvisie op onze stad. Het op orde brengen en houden van de begroting van Tilburg is complex; simplistische oplossingen bieden geen toekomstperspectief. Afbraak moet worden voorkomen, toekomstgericht investeren is noodzakelijk.

In 2005 heeft GroenLinks wethouder Gon Mevis (verantwoordelijk voor personeel en organisatie) een noodzakelijke reorganisatie gerealiseerd. Resultaat: ruim 200 mensen minder in gemeentelijke dienst. Dit is goed en zonder veel ophef gelukt. Mede dankzij deze ingreep heeft Tilburg op dit moment minder ambtenaren in verhouding tot andere grote steden. Paniek voor een bezuinigingsoperatie van 2% is in onze ogen dan ook niet aan de orde, wel onderbouwde en slimme keuzes. Daar staan wij voor.

Uitgangspunt 1: GroenWerkt!

Economisch beleid heeft als doel het stimuleren van werkgelegenheid. Wat GroenLinks betreft gaan we voor duurzame werkgelegenheid, werk dat meer oplevert dan alleen winst voor een bedrijf. Wij stellen vast dat Tilburg méér banen heeft dan beroepsbevolking (zie *Economische monitor 2009*). Het gaat dus niet om het creëren van steeds meer nieuwe arbeidsplaatsen, maar om investeringen te doen in de juiste match tussen de beroepsbevolking en de beschikbare arbeidsplaatsen. Dit betekent investeren in mensen en niet in grond en nieuwe bedrijventerreinen.

Investeringsagenda GroenWerkt!

GroenLinks heeft een eigen investeringsagenda voor 2010-2014 om de economie in Tilburg te stimuleren.

Hoe werkt GroenWerkt ?

De gemeente geeft burgers tot € 1.000 subsidie per huishouden voor energiebesparende maatregelen aan de eigen woning. Voorwaarde is dat de woning tenminste twee stappen in het energielabel omhoog gaat: dat komt overeen met een besparing van 500m³ gas per jaar. Ook voor de aankoop van een woning met tenminste een B-label geeft de gemeente subsidie. Uiteindelijk kunnen op deze manier in 10 jaar tijd ongeveer 30.000 huishoudens winst gaan maken. Om dit te bereiken wil GroenLinks de OZB-belasting in 3 stappen met totaal 6% verhogen. Dit is een van de weinige belastingen waarbij de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen. Met dit plan vermindert de uitstoot van CO₂ jaarlijks met 27.000.000 kilo, komt er in Tilburg voor 1.000 manjaar aan extra werk en boeken 30.000 huishoudens winst.

GroenLinks wil praten over bezuinigingen op:

Een belangrijke mogelijkheid voor bezuinigen vinden wij niet terug in de ambtelijke voorstellen. Bedrijfshuisvesting beslaat op dit moment ruim € 60 mln van de begroting. GroenLinks vindt er veel minder in bedrijventerreinen en kantoren, die nu al leeg staan, moet worden geïnvesteerd. Daarbij heeft de crisis ook een positief effect: aanbestedingen vallen fors lager uit. Een forse taakstellende bezuiniging is realistisch en haalbaar.

Ondernemerschap kan soms stimulering vanuit de overheid gebruiken, echter alle huidige stimuleringspotjes dienen tegen het licht te worden gehouden. Het pampieren van ondernemers kan niet langer aan de orde zijn. Houd de economie draaiende. Maar doe recht aan de kerntaken van gemeente en aan die van ondernemers.

Uitgangspunt 2: Investeer in participatie en meedoen: kortom in mensen

Een samenleving voor iedereen, dat is waar GroenLinks voor staat. Een samenleving die wordt gekenmerkt door sociale cohesie, tolerantie, gelijke kansen, mondiale solidariteit, pluriformiteit en veiligheid. Dit betekent blijven investeren in mensen en vooral op buurt- en wijkniveau. Verrijk je Wijk moet ingezet worden in buurten waar dat nodig is en vervallen waar het minder kan. Tilburg mag trots zijn op zijn solidaire en solide armoede- en WMO-beleid. Het behouden van de Meedoenregeling, investeren in wijkservice en WMO en het voorkomen van sluiting van bibliotheken en wijkcentra zijn hierbij onontbeerlijk. Een goed zorgsysteem begint met voorzieningen en een programma om mensen vooral buiten de zorg te houden.

Prioriteit heeft voor ons investeren in mensen. Mensen die zorg kunnen leveren, die ondersteuning nodig hebben richting een betaalde baan, in mensen die vooruit willen in het leven. Maar ook in ouderen en in mensen die een extra steun in de rug nodig hebben, bijvoorbeeld mensen met een migratie-achtergrond, gezinnen in een minimasituatie, jongeren die buiten de boot dreigen te vallen en mensen voor wie maatschappelijke opvang nodig is. Een stevig participatiebeleid is broodnodig. GroenLinks komt hierom met een eigen **participatie-agenda: *GroenWerkt om mee te doen!***

Investeringsagenda GroenWerkt om mee te doen!

De gemeente moet aan de slag met de Participatiewet. Onder leiding van onze wethouder Gon Mevis is afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in een breed gedragen visie op participatie. In de uitvoering van de WMO is dit duidelijk zichtbaar. Nu is het moment om door te pakken. Doel van onze agenda: **200 mensen per jaar activeren.**

De kern ligt bij **educatie/participatiesteunpunten** in de vijf impuls wijken. We creëren daar veel ruimte om mensen te benaderen, cursussen te organiseren en mensen concreet in te zetten in de wijk. Centrale vraag is: Wat kan jij bijdragen aan de wijk en wat heb je hiervoor nodig? De kosten (ongeveer € 30 mln) van deze aanpak kunnen worden gevonden binnen de huidige budgetten. Een budgetneutraal plan waarbij daadwerkelijk geïnvesteerd wordt in mensen.

GroenLinks is bereid te praten over bezuinigingen op:

Door kwijtschelding voor minima op te nemen in de tarieven kan er € 2,3 mln worden bezuinigd op het armoedebeleid. In het kader van Veiligheid is minder cameratoezicht, vermindering van de inzet op hennep teelt en urgentiegebieden mogelijk. Daarnaast kan de Taskforce Veiligheid slimmer en efficiënter worden aangepakt. Ook wil GroenLinks een discussie over het doel en de in te zetten middelen inzake Crossroads.

Uitgangspunt 3: Zet in op cultuur en onderwijs als levensaders

Op cultureel gebied wordt Tilburg steeds vaker gezien als de stad “waar het gebeurt”. Investeren in kunstklimaat is ook investeren in een prettige woon- en werkstad. Voorwaarde voor ondersteuning is dat het gebeurt vanuit een visie die samenhang ziet tussen de ontwikkeling van de kunsten zelf, de cultuureducatie, de bereikbaarheid van het culturele aanbod en de amateurkunsten.

Investeringsagenda GroenLinks

Goede en spraakmakende kunst in de openbare ruimte versterkt het culturele klimaat en de leefbaarheid in de stad, en is dus onmisbaar. Veel kunst bestaat zonder overheidssteun, en dat moet ook, maar een stimulerend kunstklimaat kan niet zonder basisvoorzieningen. Het stimuleren in kunstenaarsinitiatieven staat hierbij voor ons centraal. Niet investeren in stenen, maar in kunstenaars en de voedingsbodem van cultuur in onze stad.

Tilburg is daarnaast ook een studentenstad en wil dat blijven. Daarvoor zijn voorzieningen nodig op het gebied van huisvesting, sport en recreatie, fietsbeleid en openbaar vervoer. GroenLinks zet daarbij in op een betere samenwerking tussen en met instellingen voor hoger onderwijs, zeker in relatie tot de ontwikkeling van de Spoorzone. Investeren in onderwijs en het huidige programma van onze stad is van belang.

GroenLinks is bereid te praten over bezuinigen op:

Het stroomlijnen van en samenwerken door een aantal voorzieningen in onze stad kan efficiency voordelen op leveren. Te denken valt hierbij aan Scription, Niaf, Music Lab en de Cultuurmakelaar. Daarnaast is het belangrijk dat juist bij cultuur het profijtbeginsel wordt ingezet en eventuele prijsverhoging van kaartjes wordt doorgevoerd.

Uitgangspunt 4: Zin in de toekomst: investeer in jongeren

Kinderen moeten zorgeloos kunnen opgroeien, met een veilig thuis, nabije speel-en sportruimte en mogelijkheden tot deelname aan verenigingen. Sport wordt daarbij gezien als belangrijk instrument. Zin in de toekomst is zorgen voor het in stand houden van onderwijs en jongerenvoorzieningen. Sta voor sportdeelname van de jeugd, houd jongerenruimtes open en investeer in initiatieven als de Hall of Fame.

Investeringsagenda GroenLinks:

GroenLinks zet in op breedtesport. Sport is een belangrijk instrument voor socialisatie in de samenleving. Binnen het onderwijs moeten alle kinderen zich kunnen ontwikkelen tot sociale, verantwoordelijke en zelfredzame burgers. De Hall of Fame verdient een goede plek binnen de ringbanen en de jongeren in de Reeshof krijgen de kans om eenzelfde eigen initiatief te starten.

GroenLinks is bereid te praten over bezuinigingen op:

Voor het leerlingenvervoer kan gekeken worden naar de financiële draagkracht van ouders, gefaseerd kan schoolbegeleiding weer terug naar de primaire verantwoordelijkheid van het onderwijs. Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de techniek, kan dit platform weer terug naar de verantwoordelijkheid van de werkgevers. Deze hebben daar immers het grootste belang bij.

Ten aanzien van sport heeft Topsport niet direct een topprioriteit, kan schoolzwemmen komen te vervallen als de Meedoenregeling van kracht blijft en moet ook hier het profijtbeginsel worden toegepast.

Uitgangspunt 5: Houd fysiek en bestuurlijk de basis op orde

Basisscenario op fysiek, met groene investeringen

De basis fysiek goed op orde houden betekent dat we een basis-scenario voor wegenonderhoud en stadsbeheer voldoende vinden. De door de raad extra beschikbaar gestelde miljoenen voor wegenonderhoud (boven op het extra geld voor het basisniveau wegenonderhoud) kan wat ons betreft weer uit de begroting. Het overgebleven bedrag wordt ingezet om wegen en fiets- en voetpaden op aanvaardbaar niveau te onderhouden.

De Oostelijke inrikker kan wat ons betreft soberder, en dat geldt ook voor het reinigen van de stad. Groen in de stad wordt breed gedragen belangrijk gevonden. De nota Groen moet uitgevoerd worden, de 1,1 miljoen die nodig is voor onderhoud, moet binnen de post beheer water, natuur, landschap gevonden worden.

GroenLinks ziet kansen voor bezuinigingen op:

Posten die in de ambtelijke suggesties buiten schot blijven ("omdat ze te complex zijn"):

- **Realisatie woningbouw (€ 66 miljoen).**
Volgens GroenLinks moet Tilburg in woningbouw blijven investeren maar ook hier moet een taakstellende bezuiniging mogelijk zijn, mede omdat aanbestedingen voor bouwrijp maken enz. veel lager uitvallen
- **Realisatie herstructurering (bijna €13 miljoen)**
Vanwege het belang van herstructurering maakt GroenLinks in eerste aanleg de keuze om hier niet op te bezuinigen maar wil de mogelijkheden wel onderzocht zien.
- **Onderhoud gemeentebouwen (€ 25 miljoen).** Gegeven de marktsituatie moet ook hier een aanbestedingsresultaat op onderhoud haalbaar zijn.

Omdat het bij deze posten gaat om zeer grote bedragen levert een relatief kleine bezuiniging direct al miljoenen op, die GroenLinks taakstellend heeft opgenomen.

Wegenonderhoud:

De keuze voor het basisscenario betekent fors lagere kosten. En dan tellen we de besparingen vanwege de marktsituatie nog niet eens mee. Er blijft ook dan naast het reguliere onderhoud voldoende geld over voor spoedreparaties en knelpunten van wegen en van fietspaden!

Overzicht GroenWerkt 2010-2014

(alle bedragen x € 1.000)

Groenlinks investeringen 2010-2014					
GroenWerkt!	2.000 per jaar				
GroenWerkt om mee te doen	budgetneutraal				
Enmalige bezuinigingen 2011					
Spoorzone West		15000			
Oostelijke inprikker		8366			
Autovrije zondag		70			
Opheffen reserve verloedering		1110			
Afboekingen boekwaarde		23366			
Totaal eenmalig bezuinigingen 2011		47912			
Bespreekbare structurele bezuinigingen 2011-2014					
	Budget 2010	Bespreekbare bezuinigingen 2011	% van budget 2010	Bespreekbare bezuinigingen 2014	% van budget 2010
1. Groen Werk!					
Economie	97905	2500	2,55%	3500	3,57%
Arbeidsmarktbeleid	155072	1262	0,80%	1262	0,80%
Totaal Groen Werk!	252977	3762	1,49%	4762	1,88%
2. Investeer in participatie en meedoen: kortom in mensen					
Armoede	19199	2320	12,08%	2320	12,08%
Veiligheid	30707	1060	3,45%	1160	3,78%
Integratie	5148	100	1,94%	220	4,27%
Zorg en Welzijn	94483	970	1,02%	1200	1,27%
Totaal Investeer in mensen	149537	4450	2,98%	4900	3,28%
3. Zet in op cultuur als levensader in Tilburg					
Cultuur	27411	300	1,09%	500	1,82%
Totaal Cultuur	27411	300	1,09%	500	1,82%
4. Zin in de toekomst: investeer in jongeren					
Onderwijs en jeugd	67102	610	0,90%	800	1,19%
Sport	21607	700	3,24%	700	3,24%
Totaal investeer in jongeren	88709	1310	1,48%	1500	1,69%
5. Houd fysiek en bestuurlijk de basis op orde					
	Budget 2010	Mogelijke bezuinigingen 2011	% van totaal budget	Mogelijke bezuinigingen 2014	% van totaal budget
Stedelijke inrichting	7490	280	3,74%	340	4,54%
Wonen	52966	1000	1,89%	1500	2,83%
Verkeer en vervoer	72773	1295	1,78%	2542	3,49%
Milieu	34397	542	1,57%	542	1,57%
Water, natuur en landschap	22969	615	2,67%	615	2,67%
Bestuur	11603	120	1,03%	120	1,03%
Dienstverlening, belastingen, tarieven	81891	7459	9,10%	7459	9,10%
Algemene middelen	180781	2860	1,58%	2150	1,19%
Totaal fysiek en bestuurlijk	464870	14171	3,05%	15268	3,28%